ДЕҲҚОН МЕҲНАТИ ВА МАТОНАТИ ТАБИАТ ҚИЙИНЧИЛИКЛАРИ, ИНЖИҚЛИКЛАРИНИ ЕНГАДИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 96 (3834).

18 МАЙ ШАНБА 1968 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

КЎЧАТ БУТ, ГЕКТАР ТЎЛИҚ БЎЛСИН!

Куни-кеча газетамизда бир группа қишлоқ хўжалик мутахассисларининг мақоласи босилиб чиқди. Улар бу йилги кўклам ноқулай келганлиги, ана шундай шароитда дала ишларини қай йўсинда уюштириш зарурлиги тўғрисида қатор мулоҳазаларни ўртага ташладилар.

Ҳақиқатан ҳам бу йилги ноқулай об-ҳаво шароити туфайли экинларнинг ривожланиши, айниқса ғўзанинг ўсиши кўнгилдагидек эмас. Бир қатор районларда сел, дўл бўлиб катта-катта майдонлардаги ғўзани нобуд қилиб кетди. Намгарчилик кўпайиб кетганлиги сабабли ғўзада касалликлар, айниқса илдиз чириш касаллиги авж олмоқдаки, бу ҳар бир пахтакорни, хўжаликларнинг раҳбарларини, мутахассисларни, ҳаммамизни ташвишлантириши керак.

Вазифа шундан иборатки, ҳеч кечиктирмай, зудлик билан ғўза касалланган далаларни аниқлаш, бундай жойларда қайтадан чигит экиш керакми, суғориш йўли билан ғўзанинг аҳволини яхшилаб олиш мумкинми, буни аниқ текширишдан ўтказиб қандай тадбир кўриш зарурлигига қаноат ҳосил қилингандан кейингина ўша йўлни тутиш зарур.

Ҳавонинг серням ва салқин келиши қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг кўпайишига қулай шароит яратиб бермоқда. Кўпгина майдонларда ғўзага шира тушган. Энтимолог—агрономлар ана шундай участкаларни тезда аниқлашлари, самолетда сепиш йўли биланми, ОДНларни ишга солиш йўли биланми, бундай участкаларни сира кечиктирмай дорилашлари, ёш ғўзаларнинг бирор тупини ҳам нобуд бўлишига йўл қўймасликлари керак.

Маълумки, ғўзанинг ҳозирги парвариши пилла қуртлари боқиш билан бир вақтга тўғри келмоқда. Асосий кучни барча майдонларда ғўза кўчатларини текис қилиб олишга сафарбар этиш, шу билан бирга пиллачилик звенолари ишини ҳам кучайтириш зарур. Чунки бу йил пиллачиларимизнинг иши ҳам анча мураккабдир.

Чопиқ, букетлаш вақтида бу иш билан банд бўлган кишиларда албатта увитилган, дориланган чигит бўлишига алоҳида эътибор бериш, хато чиққан уяларга уруғ экиб кетишни таъминлаш — гектарларда белгиланган миқдорда кўчат бўлишини таъминлашнинг асосий омилларидандир.

Шу кунларда колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, мутахассислари далада бўлишлари, дала ишларининг боришини ҳар куни кузатишлари, зарур ёрдамни шу ернинг ўзида зудлик билан кўрсатиш чораларини амалга оширишлари талаб этилади.

Тошкент областининг азамат пахтакорлари ноқулай об-ҳаво туфайли содир бўладиган қийинчиликларга фақат бу йилгина дуч келаётганлари йўқ. Ўтган йилларда ҳам бевақт сел, дўл тушиш холлари бўлган. Ногохон совуқ ғўзаларимизни нобуд қилиб кетган. Шунда ҳам пахтакорларимиз саросимага тушмаганлар ва якдил бўлиб меҳнат қилиб табиий қийинчиликларни мардонавор енгганлар. Бу йил ҳам фидокор деҳқонларимиз табиий қийинчиликларни енгадилар, она-Ватанга 356 минг тонна Тошкент пахтасини етказиб бериш учун барча зарур чораларни амалга оширадилар, беш йилликнинг учинчи йилги топшириғини муваффақиятли адо этиш учун ҳормай-толмай меҳнат қиладилар.

ПАХТАЗОР ФОТОЛАВҲАЛАРИ

«ЛЕНИНИЗМ» колхози далаларида эрталабдан то кечгача механизмларнинг овози тинмай гувуллайди. Об-ҳаво ноқулай келган бу йилги шароитда деҳқонлар фурсатни ғанимат билиб далаларда фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Ғўзани озиқлантириш, суғориш ишларини сифатли ўтказмоқдалар. Суратда: звено бошлиғи А. Исомов культиваторнинг ишга созлигини текширмоқда.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ районидаги «Ўзбекистон» колхозида ёш ғўзаларни авайлаб парвариш қилишга алоҳида эътибор берилмоқда. Колхозчилар, механизаторлар ҳар туп ғўзанинг соғлом, бақувват бўлиб ўсишига эришиш учун курашмоқда. Суратда: (чапда) колхоз далаларида ғўзани узунасига ва кўндалангига ишлаш пайти.

Қ. Розиқов фотолари, (ЎзТАГ).

ҲАММАМИЗ ДАЛАДАМИЗ

Қишлоғимизнинг бир томони шимолий Тошкент каналига бориб туташади.

Қадимда сой-адр бўлган ерлар ҳозирги пайтда мевазор ва узумзор боғларга, «оқ олтин» унаётган пахтазорларга, ширин-шакар мева, қовун-тарвуз битадиган далаларга айланган. Мен яшаб турган қишлоғимизни кўриб инсон куч-қудрати, ақл-заковати нималарга қодир-а, деб ўйлаб қоламан.

Дарҳақиқат, ўтмишда бу ерлар қуш учса қаноти, одам юрса оёғи куядиган жой бўлган. Аввало, саҳий, меҳнаткаш кишилар тепаларни текислаб, сойларни созлаб обиҳаёт олиб келдилар. Каналга сув келиши билан атрофдаги ерларга жон кирган.

Янги ерларни ўзлаштиришда, уларни экинзорларга айлантиришда қишлоғимизда яшовчи ҳамма миллатларнинг вакиллари бир оила фарзандларидек елкама-елка туриб меҳнат қилдилар. Бир-бирларига кўмаклашдилар, бир-бирларидан ўргандилар. Шу бирдамлик билан қилинган меҳнат натижасида янтоқзорлар ўрни гуллаб яшнаб кетди. Ҳозир шу ерлардан тонна-тонна пахта, сабзавот, мева-чева, қовун-тарвуз олмоқдамиз.

Мен ҳамқишлоқларимнинг ўқиб, билимли бўлиб колхозимиз хўжалигини янада ривожлантириш учун кўпчилик қатори жон куйдириб, меҳнат қилаётганларини кўриб севинаман. Мана бир мисол.

Қишлоғимиздаги Улуғбек номли мактабда ўқиб, кейинчалик олий маълумот олган Тамал Мехтиев колхознинг бош бухгалтери вазифасини муваффақиятли адо этмоқда. Унинг акаси Идрис Мехтиев эса колхозда прораблик қилади.

Биз ҳамжиҳатлик билан меҳнат қилмоқдамиз. Участкамизда тўртта комплекс механизациялашган, меҳнатни нарядсиз усулда ташкил этган звено бор. Бу звеноларга Қўшали Азимов, Раҳим Бектоев, Фотима Восипова ўртоқлар бошчилик қилади. Улар пахта ҳосилини ошириш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Звено аъзоларининг моддий манфаатдорлиги ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилинаётганлиги сабабли одамларнинг даромади кўпаймоқда.

Биз турмушимиздан жуда хурсандмиз. Чунки меҳнатимиз туфайли маданий, фаровон ҳаёт кечираётирмиз. Барча хонадонларда радио, телевизор бор. Сигири, қўй-эчкиси бўлмаган бирор оила йўқ.

Бу йил 32 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 29 ўрнига 36 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олганмиз. Бу сўзимизнинг уддасидан чиқиш учун мустаҳкам замин яратиб қўйганмиз. Чигит сифатли ишланган ерларга экилди. Мана ҳозир парваришни ҳам кучайтириб юбордик.

Биз бир оиланинг аҳил фарзандлари сингари яшамоқдамиз ва меҳнат қилмоқдамиз. Бу ютуқларга эришишимизда асосий рол ўйнамоқда. Бирдамлик, ҳамжиҳатлик зўр муваффақиятларга, фаровон ҳаётга олиб келишини биламиз. Халқимизнинг, бирлашган ўзар, деган оқилона сўзига биз доим амал қиламиз.

Поша АРСЛОНОВ,
Янгийўл районидаги Фрунзе номли колхознинг звено бошлиғи.

НОВАТОРЛАР

Олтинтопган қўрғошин-рух комбинати коллективи беш йилликнинг учинчи йилида самарали меҳнат қилмоқда.

Қатор ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш, илғор иш усулларини жорий қилиш, прогрессив технологияни қўлланиш туфайли барча корхоналарда маҳсулотни реализация қилиш топшириқлари муваффақиятли адо этиляпти. Комбинат металлурглари, кончилари шу йилнинг тўрт ойлик планини ортиғи билан адо этдилар. Қўшимча юзларча минг сўмлик рангли металлар ишлаб чиқарилди.

Шуниси қувончлики, бундай ютуқларга ўз сафига юзлаб ишчи-хизматчиларни бирлаштирган новаторлар коллективи ҳам муносиб ҳисса қўшмоқда. Комбинатнинг барча корхоналари ва конларида рационализаторлар ва ихтирочилар ҳаракатини кенгайтиришга катта эътибор берилаяпти. Тиниб-тинчимасларнинг самарали ижодий изланиш олиб боришлари учун барча шароитлар яратиб берилган. Махсус стендтлар ташкил этилган, ишлаб чиқаришни такомиллаштириш лозим бўлган қолоқ участкалар рўйхати тузилган. Малакали мутахассислар новаторларга ҳар ҳафтанинг маълум кунларида маслаҳатлар бериб туришади.

Айниқса, комбинатнинг энг ёш корхоналаридан бири—мис эритиш заводида рационализаторлар кўплаб қимматли таклифлар билан чиқмоқдалар. Фақатгина ўтган йили заводда юзларча минг сўмлик давлат маблағи тежаб қолишга муваффақ бўлинди. Қатор таклифлар коллектив учун кўп миқдорда фойда келтирди.

Масалан, бригадир А. Веселков жуда қимматли таклиф билан чиқди. У ойлар давомида тинмай изланиш олиб бориши туфайли эриган мисни қуйиш узелига конструктив ўзгартириш киритди. Бу таклиф амалга оширилгач, кутилганидан ҳам кўпроқ натижа берди. Ҳар бир мис эритмасини қолипларга қуйиш вақти 6—6,5 соат камайди. Бу тадбир иш вақтини тежаш билан бирга фойдаланиш учун яроқли анод олишни ҳам кўпайтирди. Анод олиш пландагига қараганда 2 процент ортди. Бу жуда кичик рақам бўлишига қарамай катта иқтисодий самара бермоқда. Ҳар йили ўн минг сўмлаб давлат маблағини тежаб қолиш мумкин.

Коммунист новатор ўртоқ В. Савенков қатор рационализаторлик таклифларининг автори ҳисобланади. У амалга оширган тадбирлар завод ишлаб чиқаришини кенгайтиришга, меҳнат шароитини яхшилашга, кўплаб тежам олишга ёрдам бермоқда. Унинг сўнгги таклифи ҳам катта фойда келтирди заводга. Новатор вайербарс мисини тиклашда табиий газдан фойдаланишни жорий қилди. Ана шу таклиф туфайли 170 минг сўм давлат маблағи тежаб қолинди.

Ўртоқ А. Рогатский киритган таклифлар ҳам мис эритувчиларга жуда қўл келмоқда. У бир группа ижодий изланувчилар билан ҳамкорликда акслантирувчи печда концентратларни эритишда кислороддан фойдаланиш йўлини топди ва уни амалга оширди. Бу таклифдан уч ой давомида 60 минг сўм иқтисодий жамғарма олинди.

Комбинатнинг бошқа корхоналарида ҳам ўз таклифлари билан ишлаб чиқаришни такомиллаштиришга ҳисса қўшаётган юзлаб бошқа новаторлар бор. Олтингугурт кислотаси цехи контакт бўлимининг аппаратчиси ўртоқ Н. Шулятьев илғор иш усулларини жорий қилишда фаол иштирок этяпти. У газнинг контактлашишини 0,3—0,4 процент кўпайтиришга эришди. Бу жуда яхши кўрсаткичдир. Унинг иш усулини бошқа аппаратчилар ўртасида кенг ёйиш олтингугурт кислотаси ишлаб чиқаришни анча кўпайтиришга олиб келади.

Қалмоққир конининг бурғи станоги машинисти И. Иевлев, қўрғошин саралаш фабрикасининг катта флотатори Х. Тожибоев, мис эритиш заводи электролит цехининг катта навбатчиси П. Бадьин ўртоқлар ҳам актив рационализаторлар хисобланишади.

Улар ўзларининг ижодий изланишлари билан коллектив меҳнати натижасини баракали қилишга муносиб ёрдам бермоқдалар.

М. МАҲМУДОВ.

ХОТИН-ҚИЗЛАР СОВЕТИ КЕНГАШДИ

Яқинда область партия комитетида шаҳар ва район хотин-қизлар советлари аъзоларининг бир кунлик семинари бўлиб ўтди.

Семинарда республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи А. Г. Нисембой «Мактаб билан оила алоқасини мустаҳкамлаш», меҳнаткашлар депутатлари область Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари С. А. Раҳматхўжаева «Хотин-қизлар советларининг иш якунлари ва уларнинг навбатдаги вазифалари», юридик фанлари доктори К. Д. Тюрин «Социалистик жамиятда никоҳ ва оила», область «билим» жамиятининг раиси Ш. Тошпўлатов «Дин ва ўзбек халқининг турмушида янги анъаналар» деган темаларда доклад қилдилар.

Шундан сўнг семинар қатнашчилари ҳам сўзга чиқиб ўзаро тажриба алмашдилар. Коммунизмнинг моддий-техника базасини қуриш учун кураш авж олдирилган ҳозирги шароитда хотин-қизларнинг меҳнатдаги активлигини ошириш, мактаб ва оила масалалари, ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида қилинадиган ишлар тўғрисида фикрлашдилар.

Семинар ишига область партия комитетининг секретари Х. Р. Мусахонова якун ясади.

Пойтахтимиздаги Украина кварталида 9 қаватли бино тикланмоқда. Днепропетровск қурилиш-монтаж поездининг қурувчилари ана шу уйни тезроқ битириб тошкентликларга топшириш учун ишни янада жадаллаштиришмоқда. Электр-пайвандчи А. Доц эса кунлик нормасини 160-180 процентдан ошириб адо этиб пешқадамлар қаторидан ўрин олиб келмоқда. Суратда: А. Доц.

А. Тўраев фотоси.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ХАЛҚОБОД. «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» совхозининг сабзавоткорлари ҳозиргача карамни икки марта сифатли парвариш қилдилар. Н. Рустамов, И. Азизов ва бошқа ўртоқлар ишлаётган участкаларда сабзавот экинлари яхши ривожланмоқда.

Х. Тошматов.

КАЛИНИН. Райондаги Калинин номли колхознинг Т. Раҳимов бошлиқ звеноси аъзолари 3 гектар ерга эртаги картошка, 1,5 гектар ерга пиёз, 0,5 гектар ерга сабзини барвақт эккан эдилар. Шу кунларда улар помидор ва полиз экинлари экишни ҳам тугалладилар.

Ҳ. Илҳомов.

БЎКА. 1-«Пискент» совхозининг Мухтор Турдибеков бошлиқ звеноси аъзолари чигит экишни беш кунда тугаллаган эдилар. Шу кунларда 40 гектар ерда яшил квадратлар кўзга яққол ташланиб турибди. Звено пахтакорлари гектаридан 22 ўрнига 27 центнердан «оқ олтин» кўтариш учун қизғин меҳнат қилишаяпти.

Э. Усмонов.

ЎРТА ЧИРЧИҚ. Тажрибали механизатор Р. Алимқулов экинларни сифатли культивациядан чиқараяпти. 65 гектар ердаги картошка эса иккинчи марта культивация қилинди. 2-«Оҳангарон» совхозининг сабзавоткорлари бу йил гектаридан 200 центнердан картошка олиш учун унумли меҳнат қилишмоқда.

М. Саримсоқова.

БЕКОБОД. 6 минг тонна «оқ олтин» тайёрлаш учун кураш бошлаган «Чаноқ» совхозининг миришкорлари шу кунларда тадбиркорлик билан меҳнат қилишаяпти. Айниқса М. Жўраев бошлиқ 2-бўлимда иш яхши кетаяпти. 3-бўлимдаги В. Тўхтабоев, Ҳ. Эгамбердиев бошлиқ звено аъзолари ҳам яшил квадратлар ҳосил қилишда яхши ишлашмоқдалар.

Х. Пирнафасов.

ОҚҚЎРҒОН. Ўтган йили 750 гектар ернинг ҳар гектаридан 20,5 ўрнига 25,8 центнердан ҳосил кўтарган Охунбобоев номли колхоз аъзолари бу йил янада кўпроқ пахта етиштириш учун тадбиркорлик билан ишлаб, мавжуд пахта майдонларининг хаммасида ғўза парваришини кучайтириб юбордилар.

Қ. Сайдинохунов.

ИККИНЧИ ПАРВАРИШ БОШЛАНДИ

Янгийўлдаги Жданов номли колхознинг ўртоқ Венера Зилаева раҳбарлик қилаётган комплекс механизациялашган звено аъзолари дала ишларида пешқадамлик қилмоқдалар. Звенода 7 киши ишлайди. Уларга 35 гектар пахта майдони бириктириб қўйилган.

Ҳозир бу ердаги барча майдонларда чигит тез ва бехато униб чиқди. Пахтакорлар энди фурсатдан унумли фойдаланиб, озиқлантиришни сифатли ўтказмоқдалар. 8-10 сантиметр чуқурликда суперфосфат солиниб, кейин культивация қилинаётир. Бу эса ниҳолларнинг тез ўсишини таъминламоқда. Дала ишлари сифатли бажарилаётгани учун ҳозирдаёқ ғўзалар чинбарг чиқарди.

Колхозчилар яганалаш ишларини ҳам кучайтириб юбордилар. Ҳар бир уяда учтадан кўчат қолдириб, 90—92 минг тупдан ғўза бўлишига ҳаракат қилинаётир. Ниҳолларни парвариш қилишда Дилором Отабоева, Сожида Исломова, Комила Абдураззоқова, Илгиз Зилаев каби деҳқонлар намунали меҳнат қилмоқдалар.

— Биз, —дейди звено бошлиғи — ҳашаротга қарши курашни ҳам ўз вақтида ўтказмоқдамиз. Барча майдонлардаги ғўзалар самолётлар ёрдами билан дориланиб қўйилди. Колхозчилар ҳар бир кўчатни бақувват ва серҳосил бўлиши учун қизғин кураш олиб бораптилар. Иккинчи парвариш давом этяпти. Ҳар бир гектар ердан пландаги 25 ўрнига 35 центнердан хирмон кўтаришга қатъий аҳд қилганмиз. Беш йиллик вахтасида туриб ишлаб, ваъдамизни албатта устидан чиқамиз.

Э. ҚОДИРОВ.

МАДАНИЯТИМИЗНИНГ ИНТЕРНАЦИОНАЛ МАЗМУНИ

Марксизм-ленинизм классиклари ўз асарларида халқнинг, жамиятнинг маданияти унинг ишлаб чиқариш муносабатлари, ишлаб чиқарувчи кучларнинг аҳволига боғлиқ эканлигини илмий жиҳатдан асослаб бердилар.

Капиталистик тартиб ва бир-бирига қарама-қарши синфлар мавжуд бўлган мамлакатларда барча ҳаётий роҳат-фароғатга жамиятга хўжайинлик қилиб турган бир тўда кишилар эгалик қилишади. Буржуа жамиятида маданиятга ҳам бир ҳовуч кишиларгина ёндоша олади. Бундай кишилар жамиятда «маданий» ҳисобланадилар. Маданият самараларига хўжайинлик қилувчи ва унга ўз ҳукми, ўз таъсирини ўтказадиганлар йирик мулк эгалари, савдогарлар, оқсуяклар ичидан чиққан устомон шахслардир. Баъзан улар орасида зиёлиларнинг юқори табақасини ҳам учратиш мумкин.

Социалистик жамиятда маданият умумхалқ мулкидир. Марксизм таълим берганидек, янги маданиятнинг вужудга келиши учун халқнинг моддий ҳаётида маълум шарт-шароит яратилиши шарт. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси халқимиз турмушини қайта қуриш, мамлакатимизда янги типдаги маданиятнинг тараққий этиши учун зарур бўлган объектив шарт-шароитни вужудга келтирди. Мамлакатимизда чинакам маданий революция амалга оширилди. Совет халқи доҳий В. И. Ленин таълими ва йўл-йўриқларига амал қилиб, ўтган даврлар мобайнида инсон билими, ақл-заковати ва истеъдоди туфайли вужудга келтирилган барча маданий хазиналарни, ҳамда фан, санъат, техника самараларини ўз қўлига олди ва энг бой социалистик маданият асосларини қуришга киришди. Ватанимизда фан чўққиларини эгаллаш, инсоннинг ақлий ва маънавий камолотга эришуви учун ҳамма шароитлар яратиб берилди.

Бор-йўғи эллик йил ичида эришган ютуқларимиз бутун жаҳонни ҳайратга солмоқда. СССР эндиликда илм-фани энг илғор, маданияти юксалган давлат ҳисобланади. Чор Россиясининг собиқ мустамлакаси бўлиб келган Ўзбекистон ҳам Коммунистик партия раҳбарлиги, СССР халқларининг қардошларча ёрдами туфайли иқтисодий, сиёсий ва маданий жиҳатдан юксак тараққий этган республика бўлиб қолди. Туркистонда ҳам чинакам маданий революция ғалаба қилди, социалистик маданият куртаклари барг ёзди.

Маълумки, Ўзбекистон — қадимий маданият ўлкаси. Бу ўлкада буюк шоирлар, олимлар, рассом-меъморлар халқ маданиятининг бебаҳо хазинасини яратганлар. Абу Али Ибн Сино, Беруний, Форобий, Ал Хоразмий, Алишер Навоий, Улуғбек ва бошқа кўплаб улуғ мутафаккир, олимлар Ўзбекистон ўлкаси довруғини бутун оламга ёйдилар. Самарқанд, Бухоро, Хива ва бошқа шаҳарлардаги қадимий гўзал меъморчилик ёдгорликлари буюк маданий-бадиий меросимиздир. Бу ажойиб ёдгорликларда халқнинг архитектура ва қурилиш соҳасидаги истеъдоди ўз ёрқин ифодасини топган.

Афсуски, асрий феодал зулм, кейинчалик чоризмнинг мустамлакачилик сиёсати ўзбек халқининг маданий тараққиётига тўсқинлик қилиб келди. Халқ ажойиб бойликлар яратди, лекин ўзи ундан бебаҳра бўлиб қолаверди. Халқ буюк шоирлар ижодига сарчашма бўлди, лекин ўзи эса жаҳолатда кун кечирди. Улуғ Октябрь инқилобидан илгари Туркистонда атиги 1,8 процент маҳаллий аҳоли саводли бўлганлиги фикримизнинг ёрқин далилидир.

Шуни айтиш керакки, Туркистоннинг Россияга қўшилиши рус халқи билан Ўрта Осиё халқлари ўртасида дўстлик муносабатлари ўрнатилишида прогрессив роль ўйнади. Эксплуататор синфлар меҳнаткаш оммани зулмат ва жаҳолатда сақлашга уринишига қарамай, рус маданиятининг ўзбек ва Ўрта Осиёдаги бошқа халқлар маданиятига таъсири кучли бўлди.

Совет ҳокимияти йилларида республика иқтисодий қудратининг юксалиши билан объектив равишда унинг социалистик маданияти ҳам гуллаб-яшнади. Шаҳар ва қишлоқларимизда электр ва телефон, радио ва телевидение, клублар ва кутубхоналар, театр ва музейлар, мактаб ва стадионлар, кўплаб маданият ўчоқлари тармоғи ривожландики, буларнинг барчаси янги ҳаёт қураётган кишиларимизнинг маънавий қиёфаси, маданий савиясининг юксалишига олиб келди.

Ярим аср мобайнида Коммунистик партия қўлга киритган энг

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ — БАЙРОҒИМИЗ

катта ютуқлардан бири ленинча миллий сиёсатнинг узил-кесил тантана қилганлиги бўлди. Халқлар ўртасидаги илгариги адоват ва хусумат батамом йўқолди. Эндиликда СССРнинг қардошлик оиласида барча халқлар ва миллатлар ўртасида ўзаро ишонч, ҳамкорлик, тенг ҳуқуқлилик қарор топди. Барча халқларнинг, жумладан, ўзбек халқининг ҳам экономикаси ва маданиятида, сиёсий онгининг ўсиши ва активлигида, марксча-ленинча эътиқодида юз берган туб ўзгаришлар, уларнинг турмуш, меҳнат, маданият, анъаналар, одатларида яқинлашув жараёни рўй берди, СССРни халқлар дўстлигининг мустаҳкам оиласига айлантирди.

Ана шу яқинлашув шаклан миллий, мазмунан социалистик маданиятларнинг бойишига ҳам ижобий таъсир кўрсата бошлади. Натижада совет социалистик умумхалқ маданиятининг олтин хазинасини ташкил этувчи янги маданий бойликлар вужудга келмоқда. Маънавий бойликларнинг ўзаро алмашуви, миллий маданиятларнинг ҳамкорлиги ва бир-бирини тўлдириб, бойитиб бориши коммунизм қурилиши кенг авж олган даврда миллий маданиятлар ривожланишининг қонунияти ҳисобланади. Миллий маданиятлар мазмунидаги интернационал асослар ана шу жараёнда ўсиб, кўпайиб бормоқда. Маданиятларимиздаги интернационал асосларнинг йилдан-йилга кучайиб бориши натижасида ягона совет маданияти ташкил топмоқда.

Капиталистик жамиятга қарама-қарши ўлароқ, социалистик жамиятда миллатларнинг бир группаси бошқаларнинг қолоқлиги ва тенгсизлигини сақлаб қолиш ҳисобига ривожланмайди. Ўзаро беғараз ёрдам ва ҳамкорлик — иқтисодий ва маданий қолоқликни тугатишни таъминлайдиган, барча миллат ва элатлар тараққиётини социалистик суръатлар билан ўстиришга имкон берадиган энг катта манбадир.

Жумладан, ўзбек халқининг социалистик маданияти ленинча миллий сиёсат принциплари асосида юксалиб, интернационал мазмун касб этиб бормоқда. Халқимиз маданиятида Совет ҳокимияти йилларида рўй берган ўзгаришларга бир назар ташлайлик. Шу йиллар ичида адабиёт, санъатимизнинг барча жанрлари мислсиз равнақ топди, матбуот, радио, телевидение, кино, маданий-маориф муассасалари тармоғи ниҳоятда ривожланди.

Масалан республика радиоэшиттиришини олиб кўрайлик. Бундай эшиттиришлар ўзбек, рус, тожик, қозоқ, татар, уйғур тилларида, телекўрсатишлар эса ўзбек, рус, қозоқ ва бошқа тилларда олиб борилмоқда. Тошкент радиосининг овози ер юзидаги ҳамма қитъаларда жаранглаб эшитилиб турибди. Ўзбек радиоси инглиз, форс, урду, ҳинд, уйғур тилларида эшиттиришлар олиб бориб, уларда Совет Ўзбекистони ҳаётида рўй бераётган муҳим ўзгаришлар ҳақида ҳикоя қилиб бермоқда.

Республикада маданият саройлари, район ва шаҳар маданият уйлари, кутубхоналар ва қироатхоналарнинг жуда катта тармоғи ишлаб турибди. Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда 510 дан зиёд маданият саройи ва клуб, 137 район ва 81 шаҳар маданият уйи бор. Маданият саройлари ва клублар ҳузурида ишлаб турган бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ўз атрофига минглаб санъат шинавандаларини, айниқса ёшларни тўплаган. Совет санъатининг энг оммавий отряди ҳисобланган бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг аъзолари орасида диёримизда яшаб турган барча миллат вакилларини учратиш мумкин. Тошкент области колхозлари ва совхозларидаги бадиий ҳаваскорлик тўгараклари, Чирчиқдаги химиклар саройи халқ театри ишлаб чиқариш илғорлари, турли миллат вакилларидан ташкил топганлиги айниқса диққатга сазовордир. Маданият саройлари халқ театрлари меҳнаткашларнинг истеъдодини рўёбга чиқаришда, уларни ғоявий эстетик тарбиялашда, маданиятимизнинг интернационал мазмунини бойитишда ғоят таъсирли формалардан бири бўлиб қолди.

Коммунистик жамият қурувчисининг маънавий қиёфасини шакллантириш ва меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашда халқ университетларининг роли катта. Халқ университетлари жамият аъзоларининг ҳар томонлама, гармоник ўсиши, меҳнаткашларнинг тобора ўсиб бораётган эстетик эҳтиёжларини қондиришда партиямиз қўлида муҳим восита бўлиб хизмат қилмоқда. 1959 йилда республикада атиги 36 та халқ университети ишлаган эди. Эндиликда эса бундай университетлар сони 600 дан ортиқ, тингловчилар эса 90 мингга яқин кишини ташкил этади.

Чуқур интернационал мазмунга эга бўлган ўзбек совет маданияти Ватанимиз халқларининг маданиятлари билан ижодий ҳамкорликда равнақ топмоқда, юксалиб бормоқда. Бунда айниқса тез-тез ўтказилаётган қардош халқлар маданияти, адабиёти ва санъати ҳафталиклари, ўн кунликлари, музика фестиваллари, концерт ташкилотлари ва театрларнинг гастроллари, радио ва телевидение эшиттиришларини айирбошлаш, кинофестиваллар ўтказиб туриш сингари тадбирлар айниқса муҳим аҳамият касб этмоқда. Фақат сўнгги икки-уч йил ичида республикамизда қардош халқлар санъатининг олти мингдан ортиқ вакили томоша кўрсатди.

Ўзбекистонда 1960—1967 йиллар ичида РСФСР, Украина, Озарбайжон, Қозоғистон, Қирғизистон, Туркманистон, Арманистон ва бошқа қардош республикаларнинг адабиёти ва санъати ўнкунликлари, ҳафталиклари ўтказилдики, бундай учрашувлар халқларимиз маданиятининг байрамига айланиб кетди, пировард натижада маданиятимиз интернационал мазмунини бойитишга хизмат қилмоқда. Ўз навбатида Ўзбекистон маданият арбоблари ҳам бошқа республикаларда бўлиб, ижодий ҳисобот бердилар.

Буларнинг ҳаммаси СССР халқларининг қардошлик оиласида миллатлар, элатларнинг бир-бирига яқинлашувидан, қардош маданиятларнинг интернационал заминда ўзаро бойиш процесси рўй бераётганлигидан яққол далолат бериб турибди. Замонамизнинг коммунистик жамият қурилиши шароитларида ривож топаётган бу ажойиб ҳодиса халқларимизни қон-қардош қилган, уларни монолит иттифоққа бирлаштирган зўр, буюк дўстликнинг моҳиятини ифодалайди. Совет халқларининг ҳамкорлик фаолияти натижасида янгича анъаналар, одатлар вужудга келмоқда, ривожланмоқда. Интернационал бирлик туйғуси Советлар мамлакати халқларининг ҳаётий эҳтиёжига, зарурий шартга айланди. Бундай эҳтиёжни қондирмасдан, бундай шароитни яратмасдан туриб жамиятни янада ривожлантириш мумкин эмас.

Ватанимиз ўз тарихий тараққиётининг янги босқичига қадам қўйди. Мамлакатимизда коммунизмнинг муҳташам биносига ғишт қўйилмоқда. Янги жамиятнинг моддий-техника базаси вужудга келтирилмоқда, коммунистик ижтимоий муносабатлар шаклланмоқда, янги киши вояга етмоқда. Бу ишларнинг барчасида совет маданияти, унинг илғор отрядларидан бири бўлган ва чуқур интернационал мазмун кашф этган Совет Ўзбекистони маданияти катта ўрин тутади.

А. ЭРКАЕВ,
Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти фалсафа кафедрасининг аспиранти.

Колхоз ва совхозларда маҳаллий радио эшиттириш тармоқлари кенгайиб бораяпти. Калинин районида 6613 та радио тармоғи бор. Бу восита меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда муҳим роль ўйнамоқда. Суратда: «Партия XX съезди» колхозининг радисти Ж. Илҳомов радио аппаратларини текшириб кўрмоқда. (Юқоридаги сурат).

Б. Сафаров фотоси.

И. Шарафуддинов ўн беш йилдан бери Оққўрғон район «Узсельхозтехника» бирлашмасида электрослесарь бўлиб ишлаб келмоқда. Ҳар йилгидек бу йил ҳам қишлоқ хўжалиги техникасини далаларга тўла сафарбар қилиш ишига ўз ҳиссасини қўшмоқда. (Пастдаги сурат).

В. Клюков фотоси.

ЭЛГА МАНЗУР

Фирма коллективи ўтган йили 6,7 миллион сўмлик аъло сифатли мебель ишлаб чиқариб, элга тақдим этган эди.

Бу йил мебелсозлар етти миллион сўмликдан ортиқроқ гарнитур, буфет, стул, сервант, диван ва бошқа хил маҳсулотлар тайёрлашга аҳд қилганлар. Айни пайтда улар 15 минг сўмлик хомашё, 50 минг киловатт-соат электр энергиясини тежаб қолиш, меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан бир процент ошириш мажбуриятини ҳам олишган. Шу мақсадда ўтган ойларда қатор тадбирларни жорий этдилар.

Корхона территориясида йилига 200 минг дона стул ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган корпус, тахталарни автоматик усулда қуритадиган цех ишга туширилди. Бу билан бир кеча-кундузда 15 кубометрдан ортиқ тахтани қуритиш имкони яратилди. Мебелларни пардозлашда ва уларга жило беришда ҳам бир қатор янгиликлар жорий этилди.

Буларнинг ҳаммаси маҳсулот сифатини яхшилаш имконини туғдирмоқда. Тўрт ойлик топшириқни муддатидан олдин адо этган «Шарқ» мебель фирмаси коллективи эндиликда йиллик планни ҳам барвақт бажаришга ҳаракат қилмоқда.

Мебелчилар янги хил маҳсулотлар ишлаб чиқариш технологиясини ўзлаштиришга ҳам алоҳида эътибор беришяпти. Яқинда бу ерда чиқиндилардан рўзғорда кенг фойдаланиладиган савзитахта, ошъахта, кийим илгич, эмал челаклар учун банд тайёрлашга киришилди. Бу билан корхона йилига 25 минг сўмлик иқтисодий фойда кўради.

Фирма ютуғига ютуқ қўшишда, янгиликларни жорий этишда Х. Тўлаганов, Е. Скляров, И. Абдуллаев, Б. Ёқубова ўртоқларнинг ҳиссалари катта бўляпти. Улар кундалик топшириқларни доимо ортиғи билан адо этиб кўпчилик ҳурматини қозонишяпти.

Ш. ИНОЯТОВА.

ИДЕОЛОГИЯ ХОДИМЛАРИ УНИВЕРСИТЕТИДА

Область идеология ходимлари университетининг навбатдаги машғулотлари ўтказилди.

Машғулотларда партия ташкилотлари, идеология муассасаларининг партия XXIII съезди ҳамда КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини бажариш соҳасидаги вазифалари билан боғлиқ бўлган қатор масалалар муҳокама қилинди. Тингловчилар шу соҳада қилаётган ўз ишларини гапириб бердилар, тажриба ўртоқлашдилар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг штатсиз лектори И. В. Голубев Совет Иттифоқининг халқаро аҳволи, фалсафа фанлари доктори А. Ортиқов ислом динини модернизациялашга уриниш ва уни СССР даги мусулмонларга мослаштириш тактикаси ҳақида доклад қилдилар.

Оққўрғон район партия комитетининг секретари М. Раимқулов ва Янгийўл шаҳар партия комитетининг секретари А. Зокиров идеология ишларининг перспектив планлаштириш соҳасидаги ўз тажрибаларини сўзлаб бердилар. Область ва шаҳар партия комитетлари сиёсий маориф уйининг мудири А. К. Сергеева партия ташкилотларининг сиёсий ўқув йилининг якунловчи машғулотларини ўтказишдаги вазифаларига тўхталди.

Шунингдек машғулотларда мактабларнинг ўқитувчи кадрларини тайёрлаш, болалар ва ўсмирлар назоратсизлигига барҳам бериш масалалари ҳам қараб чиқилди, Чирчиқ ва Янгийўл шаҳар партия комитетлари пропаганда ва агитация бўлимларининг иш тажрибалари ўрганилди.

МАКТАБЛАРДАН ЁЗАДИЛАР

ЛЕНИН МУЗЕЙИ

● Оржоникидзе районидаги Ленин номли мактабда синфдан ташқари ишлар намунали йўлга қўйилган. Бунда турли тўгараклар муҳим роль ўйнамоқда. Яқинда мактабда очилган Ленин музейи ҳам ўқувчилар кучи билан ташкил этилди.

Бу музейга кўпгина ўқувчи аъзо. Улар Москва, Ленинград, Ульяновск, Куйбишев ва бошқа шаҳарлардаги мактаблар ўқувчилари билан хат орқали алоқа боғлашган.

С. ЙЎЛДОШБОЕВ.

МАОРИФ АЪЛОЧИСИ

● «Мен педагоглик қилиб ўлсаму, кейин яна тирилиб қолсам, ҳеч иккиланмай яна ўқитувчилик касбини эгаллардим» деб ёзган эди атоқли педагог А. С. Макаренко. Чиндан ҳам ўқитувчилик шарафли касб. Ҳамидулла ака Азизов ҳам ана шу касбда ишлаётганлиги билан фахрланади.

Мана, ўттиз олти йилдирки, у ёш авлодга таълим-тарбия бериш ишига ўз муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда.

Моҳир педагог Ҳ. Азизов ҳозир Ҳамза районидаги 156-мактабда ўқитувчилик қилмоқда. У ёш педагогларга меҳрибон устоз ҳамдир. «Биз Ҳамидулланинг бой тажрибасидан баҳраманд бўлмоқдамиз, дейди мактаб директори Ж. Тўлаганова. — Яқинда бу устоз педагог республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи унвонига эга бўлди».

С. СУЛТОНОВ.

УСТОЗ

● Ўқитувчи Қобил ака Муҳамедов ўтказаётган машғулотларда бўлсангиз, бой таассурот оласиз. У ҳар бир машғулотни қизиқарли ва мазмунли олиб боради. Кўргазмали ўқув-қуролларидан кенг фойдаланади.

Қобил ака Улуғ Октябрь тенгдошидир. У ўзининг кўп йиллик педагогик фаолияти давомида минглаб ўғил-қизларга таълим берди. Академик В. Қобилов, олим Т. Жўраев, Совет Иттифоқи Қаҳрамони С. Эшонқулов, Тошкент шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудири Т. Дадашев ва бошқалар Қобил акани севимли устоз сифатида ҳурмат қилишади.

Чилонзор районидаги Охунбобоев номли ўрта мактабнинг илмий бўлим мудири ёш авлодни тарбиялаш ишига муносиб ҳиссасини қўшиш учун билими ва тажрибасини аямаяпти.

О. РИЗАЕВ.

ИБРАТ

● Калинин районидаги 14-мактабни энг яхши билим ўчоқларидан бири сифатида тилга олишади. Бу бежиз эмас, албатта, чунки, мактабда таълим-тарбия ишлари намунали йўлга қўйилган. Ҳар йили юқори ўзлаштиришга эришилмоқда.

Шу билан бирга болаларга эстетик тарбия беришга ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. Унга яқин тўгарак машғулотларига ўқувчилар актив қатнашмоқдалар.

Мактабда Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллигига пухта ҳозирлик кўрилмоқда. Навоий хонаси ташкил этилди. Хонага улуғ мутафаккирнинг ҳаёти ва ижодига доир китоблар, расмлар ва фотосуратлар қўйилган. Драма тўгараги аъзолари юбилей арафасида «Алишер Навоий» номли спектаклни намойиш қилишади.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
Қ. ҒУЛОМОВ.

Г. Вартанян ва А. Грузденко донецклик қурувчилар орасида энг тажрибакор бинокорлардан ҳисобланишади. Топшириқларни доимо ошириб бажаришади. Суратда: монтажчи Г. Вартанян ва А. Грузденко ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

ТАРБИЯ — ИЖОДИЙ ИШ

Бу мактаб ҳақида жуда кўп ёзишади.

Бу ерга қардош республикалардан ва Ўзбекистоннинг областларидан меҳмонлар келиб туришади. Улар орасида ёш педагогларни ҳам, кекса тарбиячиларни ҳам учратасиз.

Гап Тошкент шаҳрининг Октябрь районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли 24-мактаб ҳақида боряпти. Мана кўп йилдирки, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Карим Расулов раҳбарлик қилаётган бу мактаб аҳли ёш бўғинга пухта билим бериш учун курашда таълим-тарбия ишининг янги методларини муваффақиятли қўлланмоқда. Бу методлар шу мактабнинг ўзида таркиб топди ва бутун педагогик коллективнинг мулки бўлиб қолди.

Биз бу ерда мактабнинг икки ўқитувчиси ҳақида, уларнинг ишлари ва талабалари тўғрисида ҳикоя қиламиз.

«Мактаб болаларига нима бўлаяпти ўзи? Тушуна олмайман. Мактабга дастлаб келганда боланинг зеҳни ўткир ва серҳавас эди. 5-синфга ўтгач, қарабсанки, ўртача ўқувчи, 6-синфда эса ҳафсаласизлик билан ўқийди ва ўзлаштирмовчилар қаторига ўтиб қолади...»

Ўқитувчи Б. Оксананинг бу гапида ҳақиқат бор. Чиндан ҳам бошланғич синфларда ўқувчиларнинг атрофлича тўлиқ билим олишларига эътиборсизлик билан қаралган вақтда ана шундай ачинарли ҳолларнинг юз бериши турган гап. Лекин, биз ҳикоя қилмоқчи бўлган ўқитувчилар бундай ҳолларга йўл қўймаслик учун чинакам курашаётган кишилардир.

Муаззам Назарова мактабнинг машъал ўқитувчиларидан, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати. Уни республикада яхши билишади. Ғайратли, ҳормас-толмас муаллима ўзининг 28 йиллик педагоглик даврида ўзлаштириш табелига бирон марта ҳам «2» баҳо қўйган эмас. У ўқувчиларини «ёмон» ва «яхши»га ажратмайди.

Кўп нарса, жуда кўп нарса бошланғич мактабда бериладиган таълим-тарбияга боғлиқ, — дейди Муаззам опа. — Муддат қисқа, атиги уч йил. Аммо болани кўп нарсага: ўқиш, мустақил ишлаш, ёш бўлса ҳам ўз мамлакатининг ижодкор граждани бўлишга ўргатиш керак.

Хўш, бундай юқори савияли таълим-тарбияни таъминловчи иш методлари қандай?

Суҳбатга педагогика ишининг моҳир устаси, 4-«А» синф ўқитувчиси Хатми Қодирова қўшилди.

— I-синфдан ижодий тарбияни йўлга қўймоқлик лозим. Баъзи мактабларимизда билим бериш ишида ақлий тарбиянинг суст қўйилганлиги ўқитишдаги камчиликлардан биридир. Кўп ўқувчиларимиз жуда кўп тушунчалар, қоидаларни тайёр ҳолатда қабул қиладилар. Биз бирмунча мураккаб, аммо болалар учун фойдали бўлган йўлдан бордик. Лоақал, арифметика дарсига кириб кўринг.

...Доска олдида турган бола ниманидир ҳафсала билан доскага ёзади: ? + ? = 15; Саволлар ўрнига лозим бўлган сонларни ёзиш зарур. Абдусалом Умаров бу вазифани қийналмай уддалайди. Энди навбат кичкинагина ўйинга: доскада рақамлар зинапоячаси пайдо бўлади. Ким тез ва тўғри ҳал қила олади уни? Ўйин болаларни ўзига жалб этади. Ким тезроқ ечаркин?! Муаттар Асқарова биринчи бўлиб жавоб беради. Сўнгра, болалар ўз ўқитувчиларига мустақил уй ишини қандай бажарганликларини сўзлаб беришади...

Бошланғич синфларда алгебра, геометрия элементларидан ҳам дадилроқ фойдаланилмоқда.

— Акбар, мана сенга квадратча! Ундан учбурчак ясаш учун нима қилиш керак? Тўғри бурчакчалар ҳосил қилиш учун-чи?

Бола қўлига ишонч билан бўр олади...

Муаззам Назарова дарсда кўргазма қуролларидан фойдаланишга катта аҳамият беради, дарсни тушунтириш вақтида турли техник воситалардан кенг фойдаланади. I-синфлардан бошлабоқ болалар диафильмлар секин айланувчи магнитофон ленталари қўллашига кўникиб боришади.

Билим бериш савиясини ошариш, юқори ўзлаштириш учун курашда ижтимоий, яъни мактаб ва оилавий тарбиянинг бир бутунлиги энг муҳим фактордир деб ҳисоблайди Муаззам опа. Болаларни тўғри тарбиялашга хизмат қилаётган ўқитувчиларнинг она-оталар билан умумий мақсадлари бир.

Она-оталар мактабнинг доимий меҳмони: улар болаларнинг турли хил йиғилишларида ёрдам беришади, мактаб ҳовлисида гулзор яратишда кўмаклашишади. Ахир, бола учун севимли ўқитувчининг уйига кириб боришидан ҳам қувончли нарса борми? Бу — ўқитувчининг шунчаки ташрифи эмас. Бу — суҳбат ва маслаҳат, бир пиёла чой устида берилган кўмакдир. Натижаси-чи? Муаззам Назарова раҳбарлик қилаётган 6-«Г» синфида «3» баҳо кам учрайдиган бўлиб қолди, синф ўқувчиларининг ярмидан кўпи — аълочи!

Мактабда таълим билан тарбияни узвий қўшиб олиб боришни биринчи галдаги муҳим вазифа, деб тушунишади. Бунинг формалари ранг-баранг. Улуғ ўзбек шоири Алишер Навоий музейи кўргазмаларга бой. Болалар чет эл мамлакатлари болалари билан, айниқса Ҳиндистон болалари билан ёзишиб ҳам туришади. Мактабда тантанали йиғинлар ўтказиб турилади. Деворий газета чиқарилади. Альбомлар ташкил қилинади. Тўгараклар мунтазам ишлаб турибди. Ўқувчилар ҳинд тилини ҳавас ва қунт билан ўрганишяпти. Улар ҳинд тилида жуда аниқ гаплаша олишади.

Муаззам Назарова раҳбарлик қилаётган синфдан 25 бола турли тўгарак машғулотларида қатнашди. Ўқувчилар «Ўзинг ўргандингми — ўртоғингга ўргат!» деган шиорга қатъий амал қилишади.

— Диққат, диққат, мактаб радиоузелидан гапирамиз! Бугунги программамизга оғзаки адабий тарихий альманах киритилган. Биринчи саҳифа — Навоийхонлик...

Мактаб педагогик коллективи радиоэшиттиришларини ўқув тарбия ишларида таъсирчан бир қуролга айлантирган. Бундан мақсад ўқувчиларнинг сиёсий маълумотини ошириш, дунёқарашини кенгайтириш, билимини ўстиришдир.

Акмал Носиров шу мактабда ўқиган. Ҳозир у жонажон мактабида физика ўқитувчиси бўлиб ишлайди. Мактабга ишга келганида ёш ўқитувчини ўз ишига моҳир педагоглар меҳрибонлик билан қарши олишди. Бунда, албатта Муаззам опанинг ёрдами ҳам катта бўлди. Ҳозир Акмал Носиров 6-«Г» синф ўқувчиларининг жони-дилидан севган ўқитувчиларнинг бири. Унинг шогирдлари физика олимпиадасининг ғолиблари. «Муаззам опага кўпдан-кўп раҳмат, менинг муваффақиятларим — унинг муваффақиятларидир», — дейди Акмал.

— Бизнинг методика кабинетимиз мактаб ўқитувчиларига катта ёрдам кўрсатиб келяпти, — дейди мактаб директорининг тарбия бўйича ўринбосари Файзилла Расулов. — У илғор тажрибаларни оммалаштиришнинг таъсирчан формаларидан биридир. Муаззам Назарова ва Хатми Қодирова — методик секцияларнинг раҳбарлари ва ижодий ташкилотчиларидирлар. Ҳозир кабинет «3» баҳо проблемаси, ўқитишнинг техник воситалари масалалари устида иш олиб бораяпти. Мактабда ўтказилаётган очиқ дарслар, тажрибали педагоглар қатнашувида олиб борилаётган машғулотлар ва дўстона маслаҳатларнинг ёш ўқитувчиларга ёрдами катта.

Мактабда «Тозалик — соғлик гарови» деган темада лекциялар ўтказилмайди, аммо биронта ҳам педагог ифлос синфда дарс бошламайди ва қўли сиёҳ болага ёзишга рухсат этмайди. Эстетик тарбияга барчанинг жонажон иши деб қаралмоқда.

Қатъий, дўстона талаб, ўзаро ҳамкорлик, кўмак беришга тайёр туриш каби хислатлар ҳар бир мактаб ўқувчисининг онгига ўрнашиб боряпти, негаки, Муаззам Назарова ва Хатми Қодировалар эртанги кун истиқболларини бугунги меҳнат билан узвий қўшиб олиб боришга қодир педагоглардир. Бу хислат бутун педагогик коллективга ҳам хосдир.

Бу ўринда СССР Маориф Министри ўртоқ М. Прокофьевнинг мана бу сўзларини келтириш ўринлидир: «24-мактабда юқори ўзлаштириш учун курашнинг таъсирчан методлари топилган, мактабда иккинчи йилга қолиш ҳолларини бартараф этиш масаласи муваффақиятли ҳал этилмоқда».

Р. ДАМИНОВ,
А. Набиев номидаги шаҳар пионер ва ўқувчилар уйининг директори.

Ўзбекистонда тожик адабиёти ва санъати декадаси 1968 май

ТОҒ ЎЛКАСИ ТАРОНАЛАРИ

ОШИҚЛАР ХИЁБОНИ

(ДОСТОНДАН ПАРЧА)

А. ШУКУҲИЙ.

Қадимий Сирдарё соларак ғулу,
Бировга тизгинини тутқизмаган ҳеч,
Наҳот энди, наҳот, бўйин эгса у,
Равон этса сувин чўлга эрта-кеч?
Наҳот, ташналарга кўрмагай раво
Айқирган сувини бекарам Жайҳун?
Наҳот, саҳроларга йўл олмас дарё,
Наҳотки, даштларни айлагай дилхун?
Нечун у бераҳм дилбар сингари,
Ошиқлар дийдасини этади гирён.
Қиё ҳам боқмайди нечун ул пари,
Қон йиғлаб ётса ҳам сокин биёбон?
Балки раво кўрмас? Бу гаплар бекор,
Бу қадар бўлмоғи мумкин эмасдир.
Биёбон ўрнига келгувси гулзор,
Бунинг-чун бир томчи сув бўлса басдир.
Ҳаёт суви оқар Сирда доимо,
У ҳикмат бобида бемислу монанд.
Унинг ҳар қатраси жонларга даво,
Унинг ҳар қатраси дилларга пайванд.
Тўлқинлар устида чақмоқдай чопиб,
Минг йиллар азмини сўйлайди бизга,
Иккита қирғоқни меҳр ила ўпиб,
Қаҳр ила боқарди чўлларимизга.
Уни изга солмоқ бизларнинг юмуш,
Асов тойни тутмоқ илгимиздадир.
Бўйин эгсин токи ул телба-дарвиш,
Токи яшаб кетсин қақроқ қир, адир.
Қадимлардан эрур бу мақол машҳур:
Сув билан ўйнашиш демакдур ўлим.
У шундай қудратли, шижоати зўр,
Тўсолмас, бўғолмас ҳеч нарса йўлин.
Бироқ янги замон келди ниҳоят,
Одамлар ўзгарди, ўзгарди олам.
Саркаш табиат ҳам қилур итоат
Инсоннинг қошида бошин айлаб хам.
Ўшал тонг «Аврора» садоси янграб,

Бонг урди, келди деб янги бир замон,
«Аврора» садоси мағрур жаранглаб,
Жонсиз чўлларга ҳам бахш айлади жон.
Ленин Кремлда яшарди у дам,
Кўрарди янги юрт жамолин, ҳуснин.
Электр ўрнига гарчи ёқар шам,
Лекин кўрар эди Днепр ГЭСин.
Ўшал кунлардаки етим-есирлар
Келарди нон дея доҳий ёнига.
Қозоғистон, Сибирь... поёнсиз ерлар
Қучоқ очди чексиз дон хирмонига.
У дамлар Содиқда бор эди армон:
Биёбонларга ҳам сув оқсин бир-бир!
Ўшанда Москва чиқарди фармон:
Энди бурсин йўлин Мирзачўлга Сир!
Ана шундай эди тарихнинг амри,
Даврон тақозоси шу эди фақат.
Кўҳна дунё ўтиб, ўзгарди бағри,
Орзу ва армонлар ўзгарди беҳад.
Лекин барчасига вақт эди лозим,
Вақт эса бир тутам, ўтиб кетади.
Тингламоқ керакдир вақтнинг ҳам розин,
Вақт қулоқ солмаса, инсон нетади?
Келди ўша орзу қилинган кун ҳам,
Сирдарё бўйнига солинди жилов.
Дарёнинг устида кўргил эй олам,
Мағрур ҳилпирайди музаффар ялов!
ГЭС «Халқлар дўстлиги» аталди мана,
Ҳар ён оқмоқдадир унинг зиёси.
Сув узра сабо ҳам айлар тантана,

Қулоққа хуш ёқар савту навоси.
Каналлар мавж уриб томир мисоли,
Чўлга йўл олурлар шаффоф сув ила.
Саҳронинг яшнагай ҳусни жамоли,
Бағрига оқаркан сувлар шовиллаб.
Кел эй бу қиссани севган китобхон
Икков сайр этайлик канал бўйида.
Ётибди бу ерда бир жумбоқ пинҳон,
Эҳтимол, ҳеч кимнинг йўқдир ўйида.
Шу анҳор элтади ўша томонга,
Унда Содиқ ишлар девлар сингари.
Донг ҳам таратганмиш янги маконга,
Ҳурмат қилар эмиш уни ёш-қари.
Поёндоз сингари ёйилган майса
Термилган кўзларга бахш айлар ҳузур.
Содиқ каби эрлар бунда кўпайса,
Қуёш биёбонга тўккай яна нур.
Бу ерда янги боғ, янги ниҳолнинг
Қанот ёзган ажаб шерозаси бор.
Ҳатто ойжамоли кела олмас тенг
Пахтанинг булутдан андозаси бор.
Шўхчан болаларга тўлибди ясли,
Мактаб биноси ҳам турибди мана.
Баҳордай яшноқдир бу ернинг фасли,
Бу ерда байрамдир ҳар кун, ҳар сана.
Қачон азм айлади саҳрога одам,
Тош қотган жисмига қайтиб келди жон.
Чўл ҳам танҳогина чекмагай алам,
Қайғудан қайрилиб ётмагай пинҳон.
Йигит-қиз ёшликка айтиб тасанно,

Учрашишди бир йил муқаддам илк бор!
Шунда шу ҳаётдан топишди маъно,
Бир-бирига севги айлашди изҳор.
Илк бор янги фарзанд туғилди бунда,
Илк бор кўзин очди битта жигарбанд.
Бутун қишлоқ аҳли елиб қуюндай
Исм ахтаришди гўдакка монанд.
Хулоса, жўш урар томирларда қон,
Йигитликдан—ғайрат, ёшликдан—ғурур.
Ҳали Содиқ учун олдда имтиҳон,
Ҳали Содиқ учун олдинда умр.
Мана, бир йил бўлди, Малоҳат санам,
Шундаги мактабда келади ишлаб.
Нега энди Содиқ уни кўрган дам,
Алланечук бўлар кўксини ушлаб...
Малоҳат—агроном, янги маконда
Одамлар оғзида юради иши.
Турфа гулларига сув сепар тонгда,
Сўнгра куни бўйи боғ-да ташвиши!..
Ажабо, нечук у билмаган каби
Ҳароратли боқар Содиқ юзига?
Бирон сўз демоққа жуфтлашса лаби,
Тикка боқолмайди Содиқ кўзига?
Деразa ёнида туради ўйчан,
Содиқ хаёлида минг битта фикр.
Гоҳо хаёлида яшнайди гулшан,
Гоҳ Малоҳат номин айлайди зикр.
Нима қилмоқ керак, не чора бордир,
Содиқ не қиларин билмай эди лол.

Тунлари беором, нотинч, бедордир
Ва лекин беғамдир ул соҳибжамол.
Гоҳ дейди ўзича: ўйлашни бас қил,
Энди Малоҳатдан бўлма умидвор
Ва лекин аксига фармон берур дил:
Нечун керак сенга Содиқ, ўзга ёр?
Сен айтгил, ўқувчим, ҳолисона айт,
Сўзингни аяма Содиқдан бугун.
Шоир ҳам сўрайди сендан маслаҳат,
Шоирни ҳам қийнар ечилмас тугун.
Муҳаббат, орзулар ўстирган ниҳол,
Фақат юрак меҳри этгай тарбият.
Гоҳи равшан чеҳра, гоҳ ёрқин жамол,
Гоҳида ширин сўз, гоҳи пок ният...
Эҳ-ҳе, ўтиб кетди қанча-қанча йил,
Икки ёш қалбида ягона тугун.
Эҳ-ҳе, чаманлардан эсиб ўтган ел,
Не-не чаманларни айлади гулгун.
О, севги! Измингда қанчалар ғурур!
Аҳдингда гул очгай қанчалаб баҳор!
Мусаффо туйғулар мангу бергай нур,
Кўнгиллар лавҳида пайваста такрор.
Муҳаббат ҳам йилнинг фаслига ўхшар,
Баҳори бор, бордир хазон фасли ҳам.
Висолу, ҳижрону ҳаяжон дардлар,
Гоҳ шодлик совғаси, гоҳида алам.
Агар кимки чекса дарду машаққат,
Ҳақиқий севги деб жабру жафолар,
Ўшандан излагил сен чин муҳаббат,
Ўшандадир қатъий аҳду вафолар.
Кел, доно ўқувчим, розимни тингла,
Содиқнинг олдига борайлик икков.
Соз суҳбат қурайлик Содиқжон бирла,
Билайлик, дилида не сир, не олов!

М. ВАСФИЙ таржимаси.

Тожик халқи сермазмун ва бой санъатга эга. Неча-неча асрлардан бери яшаб келаётган халқ куйлари, қўшиқларини барча севиб тинглайди. Ҳозирги кунга келиб тожик бастакорлари халқ куйларига янгидан-янги сайқал бераяпти. Янгидан-янги куйлар яратишяпти. Тожик саҳна асарларининг музикаси ўзининг халқчиллиги билан элнинг олқишига сазовор бўлмоқда. Айниқса опера ва балет асарлари учун яратилаётган куйлар диққатга сазовордир. Тожик санъаткорлари «Қайтиш» операсини саҳналаштирдилар. Опера кўпсонли томошабинларни хушнуд этди. Суратда: «Қайтиш» операсидан бир кўриниш.

ТАРАДДУД

А. БАҲОРИЙ.

Қарангки, иккита автобус ўтиб кетди, биронтасига ҳам чиқолмадим. Байрам оқшоми, ҳамма ёқ ғуж-ғуж одам.

Куйганнинг устига туз сепган деганларидек, пальтонинг чўнтаклари, қўйним ва икки қўлим қутию шишаларга тўла: грузин соусидан тортиб, болалар совғаси-ю, шампанскийга қадар сотиб олганман.

Энди барвақтроқ уйга етиб олсам, Биринчи май дастурхонини безасам бўлгани. Хотин эса қачонлардир боғчадан болаларни олиб келиб, менга кўзи тўрт бўлиб ўтиргандир.

Уф-ф! Автобус кутиш ҳам жонга тегди. Уйдан барвақт чиқиб, бемаҳалда қайтаман. Бунинг устига, дуо кетгандек, йўлда бирон киши билан албатта сен-у менга бориб қоламан. Ҳаммаси — шаҳарнинг четида туришимиз касофати. Шу сабабдан ҳам уч хонали данғиллама уйни шаҳар марказидаги ҳар қандай бир хонали квартира билан алмаштиришга минг бор розиман. Қачонгача ўзимни азобга қолдириб юраман-а!

Ана, яна автобус келяпти. Маълумки, одамга лиқ тўла. Аммо, бу гал бир илож қилмоқ керак. Бунисидан ҳам қолсам, иш чатоқ.

Бор кучимни тўплаб, ўзимни олдинга урдим. Автобус тўхташи ва эшик очилиши биланоқ, унинг ичига қандай кириб қолганимни ўзим ҳам билмайман.

— Хайрият, дедим ўз-ўзимга енгил оҳ тортиб. — Энди кўз тегмаса, қирқ-эллик минутдан кейин уйда бўламан.

— Э, сомсалар мажақланди, — дерди аллаким.

— Оёғимни босма! — дўқ урарди яна кимдир.

— Қўпол йигит экансиз-да, — шикоят қиларди бошқа бир пассажир.

Мен кулимсираганча, ўзимни гўлликка солиб, тик туриб кетяпман. Шундай тиқилинчки, икки оёғимни кўтариб олсам ҳам йиқилмайман. Одамлар гоҳ олдинга, гоҳ орқага денгиздек чайқалишади-да, сўнгра яна мувозанатни ўрнатишади. Шикоятомуз гаплар, қаҳ-қаҳаю шўхликлар аралашиб, қулоқни қоматга келтиради. Шамолдек кетаётган автобус бирдан тўхтади. Мен билан юзма-юз турган шляпали бир кишининг бурнига бошим бориб урилди.

— Мастмисиз? — ўшқирди у.

—Мана, оғзимни ҳидлаб кўринг! — дея ҳуҳладим мен.

— Ўзингизни тутинг-да!

— Қўлим бўш бўлганда қулоғингиздан ушлаб олардимку-я! — бўш келмадим мен ҳам.

Шу пайт лаб-лунжи осилган бир кампир ҳалиги шляпали кишига қараб, кинояли гапирса бўладими?!

— Дўкингизни хотинингизга қилинг, — олифта! Бу ерни автобус дейдилар, холангизни уйи эмас!

Бу гаплардан шляпали йигитнинг ранги-қути учиб, таъби хиралашиб, навбатдаги тўхташ жойида тушди. Менинг гуноҳим нима? Йўлимиз фақат шу хилда-да!

Хайрият, ҳовлига етиб олдим. Стол устини яхшилаб безадик. Олдиндан келишиб олгандек, касбдошим Усмонали ҳам бола-чақалари билан келди. Уйимиз тўла одам.

— Танишларни табрикламайсизми? — сўради хотиним ошхонадан чиқиб келиб.

— Гапинг тўғри. Абонентлар китоби қаерда? Мен, ҳозир, бир четдан... Кечирасан, Усмонали: ўн минутча банд бўламан.

— Бемалол, бизлар ҳам телефон олсайдик, — орзу қилди унинг хотини.

Мен эса уйида телефон бор таниш-билишларимни бирма-бир эсга туширардим. Кимдан бошласам экан? Ўлмас, эҳтимол кино ёки театрга кетгандир. У, бирон байрам оқшоми уйида ўтирмайди. Серёжа бу кеча станция навбатчиси. Воҳид Тошкентда, командировкадан ҳали қайтмаган. Хўш, кимни табрикласам? Бошқа телефонли ошналарим йўқ... Айтмоқчи, Муртазо Умаровиччи? Телефон номерини ҳам ёзиб қўйган эдим. Ён дафтарчамни варақладим.

(ҲИКОЯ)

Э, ўзимни таништиришни қарийб унутаёзган эканман-а! Мен совун пишириш артелида мастер бўлиб ишлайман, хотиним кинотеатр кассири. Бир ўғил, бир қизимиз бор. Кўрган кишининг ҳаваси келиб, олиб қочай дейди. Ишдан қайтсам, мени иккаласи тойча қилиб миниб олади, икки қулоғимдан чўзиб, «чу-чу»лайди. Мен бўлсам, итоаткорона гоҳ йўрғалайман, гоҳ чопаман. Аммо, мен уйда бўлмасам, иш расво: уйни бошларига кўтариб, янгангизнинг жонини халқумига келтиришади.

Нима деяпман, бошқа қисса бошланди-ку?!

Ҳа, сизга Муртазо Умарович хусусида гапирмоқчи эдим-а?! Гапнинг тўғриси-да, Муртазо Умарович билан шахсан таниш эмасман. Айтишларича, жуда маданиятли, камтар, ишингни дарҳол тўғрилайдиган одам эканлар. Яқинда ана шу киши бизнинг артелимизга раис бўлиб келадилар. Буни менга Дима тоға айтган эди. Телефонлари номерини ҳам берганди. Шундай экан, Муртазо Умаровични табриклаб қўйсамчи? Бу назаримда, подхалимлик бўлмаса керак? Одамгарчилик ҳам зарур-да, ахир!

Шу мулоҳаза билан таваккал дея, телефон трубкасини кўтариб, номерларни тердим.

— Муртазо Умарович? Сизми? Салом! Кечирасиз-да, мен артелингиз ишчиси, яъни, маъмуриятнинг актив кўз-қулоғи... Одобсизлик бўлса ҳам сизни телефон орқали табриклаб қўяй, дегандим. Ҳам байрам билан, ҳам янги мансаб билан! Раисликка тайинланганингизни эшитиб, чексиз қувондим! Раҳмат!

— Ташаккур! Сизнинг байрамингиз ҳам муборак бўлсин, — дея эшитилди унинг овози.

— Муртазо Умарович, соғлиғингиз қандай, настроениенгиз жойидами? — сўрадим яна дарҳол суҳбатни тўхтатиб қўйишни эп кўрмай.

— Ёмон эмас, — жавоб келди телефон трубкасидан. — Лекин баъзан-баъзан кўнгилни ғашлаб туришади-да!

— Қанақа кўнгил ғашлиги? — хавотирланиб сўрадим.

— Ҳозиргина автобусда келаётган бир истараси совуқ йигит боши билан бурнимга туширса бўладими, оғриғи ҳозиргача қолмаган эмас. «Ёмоннинг бир қилиғи ортиқ» деганларидек, бунинг устига завқланиб, нафасингиз чиқмай қолди, муллака, дейди-я! Тилини суғуриб, қўлига берардиму жойи эмасди-да!

Телефон трубкасини оҳиста жойига қўйиб, хотинимга шундай ҳам ўқталиб қарадимки, у орқасига тисарилиб ошхонага кириб кетди.

— Нима гап? Тинчлик-ми? — сўради Усмонали.

— Иш чатоқ, — дедим оҳ тортиб.

— Нима бўлди?

— Янги мудир билан аллақачон «против» бўлиб қолдим.

Усмоналига бўлган воқеани сўзлаб бердим. Муртазо Умарович энди мендан ҳой-ҳаҳой ўч олади.

— Йўғ-е, — деди Усмонали кулиб. — У киши жуда мулоҳазали. Тасодиф эканлигини тушунадилар. Лекин, очиғини айтсам, сенда қўполлик ва дағаллик иллатлари бор.

— Тўғри. Энди ана шуларни ташлайман, — деб ваъда бердим мен.

Шундан кейин ҳаммамиз дастурхон атрофида тўпланишдик. Рюмкаларни тўлдирдик. Узим гапга чечан бўлмаганим учун Усмоналидан бирон нарса дейишни сўрадим. У, ирғиб ўрнидан турди-да, гапира кетди.

— Азиз дўстлар! Хушомадгўйлик, ҳақорат, дағаллик ва ёлғончилик жамиятимиз тараққиётига қаттиқ ҳалал етказади. Келинг, бу ҳамма ёмон хислатларни ташлаб юборайлик. Бахт-саодат, ўйин-кулги ҳар бир хонадонда ҳамоҳанг, тараддуд бўлсин.

— Автобус ҳам бемалол бўлсин, — қўшимча қилдим мен.

Хотиним «тушундингизми?» дегандай менга қараб, кўз учирди. Усмоналининг сўзлари ҳақ эди. У, доим ана шундай болохонали қилиб, адабиётчасига гапиради.

Музика садоси янгради, қадаҳлар жаранглади. Ҳамма бир-бирини яна алоҳида табриклади. Мен ўзимни эндигина ҳаммомдан чиққан куёвдек, енгил ҳис қилардим. Чунки, хушомаднинг омадсизлигига эндигина тушуниб етган эдим.

Тожикчадан Шоди САТТОР таржимаси.

ШАРҚНИНГ УЧ ГЎЗАЛИ

Мирзо ТУРСУНЗОДА

I

Уч гўзалнинг суратини нақл қилай,
Уч суратда самову ой очган чирой.
Бу суратда уч муъжиза, уч нодира,
Бу суратда уч лавҳали хушманзара,
Бу суратда уч безавол воқеа бор,
Бу суратда уч бахт куни висолга ёр.
Бу суратда уч замзама Шарқ баёни,
Шарқки, чақмоқдан ёруғроқ ҳар томони.
Шарқ аёли ўтмишда бир банда эди,
Шарқ кафани тириклайин танда эди,
Шарқ аёли юзга парда тортган эди,
Парда унинг ҳуснин тамом ёпган эди.
Аёл руҳсиз Шарқ кўрмас эди баҳор,
Шарқ ғамида аёл топмас эди қарор.
Шарқ онаси бу ерларга боқиб ҳалол,
Гарчи берган эди қанча гўзал аёл,
Лекин, қафас каби эди Шарқ тангу-тор,
Ғарибона дашти эди доим ночор.

Шоир гарчи юрагини берган эди,
Аёл хоки пойига юз бурган эди.
Хушбўй гул, деб атади у аёл юзин,
Ариқ бўйида сарв, деди унинг ўзин.
Деди: «Оғзи ғунча каби, қоши ҳилол,
Қора кўзли худди ҳуркак кийик мисол...»
Юз афсуски, аёл пардада берк эди,
Таърифини куйламакдан тил тек эди.
Билмас эди, қандай қилиб сўз билан Шарқ,
Жонлантирса аёлнинг чин ҳуснин бешак.
Октябрнинг нури етдию додига,
Ситамкаш Шарқ эришди ўз муродига.
Аёл юзи билан бўлди Шарқ мунаввар,
Аёл куйи билан ейди шон-шараф пар.
Аёл иззат курсисидан ўрин олди,
Эски одат синиб тамом ортда қолди.
Нур лабларга кулки камолини берди,
Порлоқ қуёш ҳусну жамолини берди.
Эшитмаган ҳеч ким бундай кашфиётни,
Башарият тарихида бу ҳаётни.
Эшитмаган ҳеч ким бундай дилкаш Ватан,
Бундай зебу кўркни олдин ҳеч кўрмаган.

Ўша ерки, одами агар
Фармон берса юлдуз бажарар.
Ўша ерки, ойдан ёруғроқ,
Қуёшгача йўллари оппоқ.
Ўша ерки, у осмон рангда,
Тўп-тўп юлдузлари минг
рангда.
Ўша ерки, чироғидир барқ,
Нурларида қилди бизни ғарқ.
Ўша ерки, экинзоридан,
Мужда келтирар баҳоридан.
Ўша ерки, дилга жо бўлди,
Аҳли дунёга раво бўлди.
Ўша ерки, ирқ наслу насаб
Бўлди биргалашиб битта
матлаб.

II

Ойни кўк машъали, дедилар,
Қўл кўтариб дуо қилдилар.
Шарқ қисмати эди бедимоғ,
Ёнмас эди кўнгилда чироғ.
Тун зулмати ерни ёпарди,
Шарқ аҳли қон қусиб ётарди.
Ойдан Шарқнинг вақти чоғ эди,
Ғарибга у шабчироқ эди.
Ойдин кеча ошиқ ёр эди,
Ошиқ ёрда ихтиёр эди.
Ой ногаҳон тутилса агар,
Ерда қурар эди Шарқ маҳшар.
Чиқар эди одамлар бутун
Том бошига кўтариб шовқин.

Темир-терсак уриб, доду—
вой—
Солиб тинмасди чиққунча ой.
Гуё осмон билан қилиб жанг
Бўлишарди ғазабдан тажанг.
Ой рухсорин хўрсатган замон
Кўзлар боқиб бўларди хандон.
Шундан буён ой бўлса пайдо
Ҳаммага у қилар таманно.
Бир юзини қилса намоён,
Иккинчисин тутарди пинҳон.
Фироғида ер топмай қарор
Қидирарди ойдан сир-асрор.
Даврасида чарх уриб-уриб,

Билим қудратини бўлдириб.
Очди ойнинг пинҳон юзини,
Дунё орзу-умид кўзини.
Октябрнинг ҳиммати билан
Ой юзини очди бўлиб шан.
Шарқда шундай икки гўзал
бор,

Осмону-ер бир-бирига ёр.
Ернинг ошиғи бўлди осмон,
Ер билан кўп қалин қадрдон.
Ҳайрон бўлди ер қудратига,
Қойил қолди шон-шуҳратига.
Ўша ерки, бу жойдан одам
Учиб фазога қўйди қадам.

Ўша ерки, удир ҳуснобод
Бахт Ватанин одамлари шод.
Ернинг ошиғи бўлди осмон,
Ошиғи-ю қалин, қадрдон.
Ердан сўранг сиз гўзал ёрни,
Гўзал қизини—асил дилдорни.
Унинг учун очди катта йўл,
Кўкда тоза равон Сомонйўл.
Қилди ракета билан шоввоз,
Валентина фазога парвоз.
Юлдузларда «олти шарқ»
пайров,
Осмон бўлди янги, серқатнов.
Қанот қоқиб Октябрь нури,
Кўкда бўлди Валянинг жўри.
Шарқнинг шундай уч гўзали
бор,
Сомон йўлидек йўлдан борар.

Тожикчадан Маҳмуд ТЎЛҚИН таржимаси.

ДЕКАДА ФИЛЬМЛАРИ

Суратда: «Ҳасан аравакаш» фильмидан кадр.

Тожикистон адабиёти ва санъатининг ўн кунлигида унинг киночилари яратган бадиий ва ҳужжатли фильмларнинг энг яхши намуналари кино мухлислари диққатига ҳавола қилинади.

Республикамиз экранларида намойиш қилинадиган янги фильмлар орасида ёш истеъдодли кино-режиссёр М. Қосимованинг **«1943 йил ёзи»** фильми ёшларнинг катта ҳаёт йўлига чиқишида учрайдиган қийинчиликлар ҳақида таъсирли ҳикоя қилади.

Динга қарши курашни акс эттирувчи **«Кул остидаги чўғ»** фильмини режиссёр А. Раҳимов постановка қилган. Мазкур картинада барчамизга яхши таниш бўлган актриса Т. Кокованн, Тожикистон ССР халқ артисти А. Қосимовни, ёш ўзбек актёри Ў. Алихўжаевни кўрамиз.

Маълумки, тожик ва ўзбек санъаткорлари азалдан бир-бирлари билан ижодий ҳамкорликда иш олиб борадилар. Режиссёр Б. Кимёгаровнинг **«Юрак амри»** фильмига талантли ўзбек актёрларидан С. Норбоева ва Т. Режаматовлар таклиф этилган.

Декада кунларида ўзбек томошабинларига манзур бўлган **«Бир қизни учратдим»** комедияси билан бирга **«Керакли одам»** номли янги комедия ҳам намойиш этилади. Комедияда муҳим проблема—ҳаётда ўз ўрнини топа билиш, кўпчиликнинг ҳурмат ва муҳаббатини қозониш масалалари ҳақида фикр юритилади.

Ўзбекистонлик томошабинлар юқоридаги янги бадиий фильмлар билан бир қаторда Тожикистонда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун курашганлар ҳақида ҳикоя қилувчи **«Ҳасан аравакаш»**, Бухорода душман қолдиқларига қарши олиб борилган курашни акс эттирувчи **«Хиёнат»**, Садриддин Айний асари асосида экранлаштирилган **«Судхўрнинг ўлими»** лентеларини кўришга муяссар бўладилар.

Декада кунларида намойиш этиладиган **«Малика»**, **«Суғдиён»**, **«Вақтнинг қадрига ет!»**, **«Моҳир эшкакчи»**, **«Салом, завод»** каби ҳужжатли фильмлар тоғли ўлка киночиларининг санъати ва маҳоратини намойиш этади. Бу ленталар тожик халқининг ўтмиши, республиканинг илғор кишилари, ўлканинг бугунги ҳаёти билан яқиндан таништиради.

Суратда: «Мен бир қизни учратдим» фильмидан кадр.

Тошкент модалар уйида Ўзбекистон енгил саноати министрлиги корхоналари ишлаб чиқарадиган халқ истеъмоли моллари кўргазмаси очилди. Бу ерда газмоллар, тайёр кийимлар, трикотаж буюмлар ва пойафзал, чинни асбоблар, ўйинчоқлар қўйилган. Суратда: кўргазма стендлари олдида.

Б. Мазур фотоси, (УзТАГ).

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

✦ Пишираётган суюк ошингизнинг тузи бироз баландроқ бўлса, қозонга артилган 2 дона картошка ва бир неча бўлак қаттиқ нонни 10 минут чамаси солиб қўйинг. Шунда таомнинг тузи жойига келиб қолади.

✦ Ўтмаслашиб қолган пичоқни ярим соат чамаси намокобга солиб қўйиб, сўнг чархласангиз тез ўткир бўлади.

✦ Янги тухум намакобда чўкади, палағдаси эса чўкмайди.

✦ Агар туздонга бир неча дона гуруч ташлаб қўйсангиз, туз қуруқ сақланади.

✦ Шерсть кийимларнинг ялтироқ тақир бўлиб кетган жойларини нўхат қайнатилган сувга ҳўлланган чўтка билан чўткаланса аввалги ҳолига қайтади. Фақат сувни докадан сузиб ўтказиш керак.

✦ Дераза ойналаридаги оҳак, замаска қолдиқларини сирка билан артилса тез тоза бўлади.

САМАРҚАНДГА САЁҲАТ

Кўн-мўйна заводи коллективи беш кунлик иш ҳафтасига ўтгач, икки кунлик дам олиш кунларини кўнгилли ва мазмунли ўтказишаяпти.

Завод ишчилари коллектив бўлиб саёҳатга чиқиб туришади, хушҳаво жойларда, сўлим боғларда дам олиб қайтишяпти. Яқинда бир группа саёҳатчилар Самарқандга экскурсия уюштиришди. Улар Регистон, Шоҳизинда, Гўра-Амир, Улуғбек обсерваториясини ва қадимий кўҳна шаҳарнинг бошқа тарихий ёдгорликларини мароқ билан томоша қилиб қайтишди.

О. НИЁЗОВ.

ЯХШИ ТАШАББУС

Тошкент тўқимачилик институти комсомол комитети яхши ташаббус бошлади. Комитет аъзолари секретарь Аҳмаджон Узоқов раҳбарлигида институт комсомоллари тарихини ўрганишга киришди. Ленинчи ёшлар Союзи аъзоларининг институт ташкил топган 1936 йилдан буёнги фаолиятини ўрганишда собиқ ўқитувчилар, кекса комсомол аъзолари ёрдам беришяпти.

Т. ТОЖИЕВ,
Ҳ. ТОШТЕМИРОВ.

СПОРТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЯНА «СПАРТАК» ОЛДИНДА

Мамлакат чемпионлари — Киев динамочилари бир кунгина пешқадам бўлиб турдилар. 16 май куни Москванинг «Спартак» командаси Минск динамочиларини қабул қилди ва 2:1 ҳисобида ғалаба қозониб, 13 очко тўплади. Бу билан спартакчилар турнир жадвалининг энг юқорисига кўтарилдилар. Чунки уларнинг тўплардаги нисбати Киев динамочиларинимкидан яхши.

Шу куни энг сўнгги ўринда бораётган Ростов армиячилари мавсумда биринчи ғалабани қўлга киритдилар. Улар Кировободнинг «Динамо» командаси устидан 3:1 ҳисобида устун келдилар ва икки поғона юқорига кўтарилдилар. Шундай қилиб чемпионатда фақат биргина команда — «Пахтакор» ҳалигача ғалабага эришгани йўқ. Ўзбек футболчилари 19-ўринга тушиб қолдилар.

Тбилиси динамочилари ўз майдонида «Заря»ни 2:0 ҳисобида енгди. Москва динамочилари эса Одесса шаҳрида «Черноморец»дан 0:1 ҳисобида мағлубиятга учрадилар. «Шахтёр» Арманистон футболчилари дарвозасига бир тўп уриб, икки очко олди. Бу турда фақат биргина учрашув дуранг бўлиб тугади: Кутаиси торпедочилари ўз майдонида «Нефтчи»дан бир очко олиб қолишга муваффақ бўлдилар. Ҳисоб 0:0.

«Б» КЛАССИДА

«Б» класси Ўрта Осиё зонаси командаларининг навбатдаги учрашувлари бўлиб ўтди. Бу турда Чирчиқнинг «Химик» ва Бекобод шаҳар командалари, «Свердловчи» футболчилари муваффақиятга эришдилар. «Химик» ўз майдонида «Вахш»ни 3:2 ҳисобида, «Бекобод» эса «Қорақум»ни 2:1 ҳисобида енгди. Сафарда ўйнаган «Свердловчи» «Ирригатор» командасини 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратди. «Ташавтомаш» футболчилари турнир пешқадами «Оқ олтин» командаси билан Андижонда бўлган ўйинни 2:2 ҳисобида якунлади. Самарқандга борган «Оққўрғон» командаси 0:1 ҳисобида енгилди. Олмалиқнинг «Металлург» футболчиларининг ҳам омади келмади. Улар Бухоронинг «Факел» командасини қабул қилиб, 0:1 ҳисобида ютқазиб қўйдилар.

БУЛАР СИЗЛАР УЧУН

Воронеж шаҳрининг «Электросигнал» заводи янги «Рекорд — 68» маркали телевизор тайёрлади. Унинг синов партияси шу йил июнь ойида чиқарилади. Учинчи классли бу телевизор ўз параметрлари жиҳатидан иккинчи классли «Огонёк», «Берёзка» телевизорларига яқин келади. Экранининг катталиги диагоналига 47 сантиметрдир. Суратда: заводнинг техник-конструктори Лариса Андрекова янги телевизорни намойиш қилмоқда.

В. Кожевников фотоси.

ТУРИСТЛАР учун тайёрланган «Шмель» примуси яқин вақтлар ичида магазинлар прилавкаларидан жой олади. Бу примус ихчам ва қулайлиги билан ўрмон ёки тоғларда дам олаётган туристларга жуда қўл келади. Ленинградда тайёрланган «Шмель» примусининг бўйи 198 миллиметр, оғирлиги 980 грамм, холос. У металл сумкача ичига жойлашади. Автомобиль бензини билан ишлайди.

«Шмель» нинг тажриба нусхалари синовдан муваффақиятли ўтди. Бу йил ана шундай примуслардан 5000 та тайёрланади. Суратда: туристлар учун чиқарилган «Шмель» примуси.

О. Пороховников фотоси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР | ОДАМЛАР | ВОҚЕАЛАР

ВДР УСТИДА УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 16 май. (ТАСС). Вьетнам информация агентлигининг хабар беришича, Вьетнам Халқ армиясининг ҳаво ҳужумидан мудофаа жангчилари 14 майда Хатинь вилояти устида ВДР осмонига бостириб кирган Америка самолётини уриб туширганлар.

11 ва 13 майда Вьетнам Халқ армиясининг зенитчилари Куангбинь ва Хатинь вилоятлари устида Американинг 6 самолётини уриб туширдилар. Шундай қилиб, деб хабар беради агентлик, шу йилнинг 14 майигача ВДР осмонида уриб туширилган АҚШ самолётларининг жами сони 2920 тага етди.

НИГЕРИЯДАГИ АҲВОЛ

ЛАГОС. Порт-Харкорт районида Нигерия федерал ҳукумати қўшинлари билан ўзини Биафра Республикаси деб эълон қилган шарқий область қўшинлари ўртасида қаттиқ жанглар давом этмоқда.

Порт-Харкорт Биафранинг энг сўнгги таянч пунктидир. Унинг аэродроми эса Нигериянинг ана шу шарқий областини ташқи дунё билан боғловчи бирдан-бир йўлдир. Шу райондан олинган хабарларда федерал қўшинлар Порт-Харкортни қуршаб олганликлари ва шаҳар атрофида жанг қилаётганликлари айтилади.

(ТАСС).

КАМБОДЖАГА ҚАРШИ ЯНА ИҒВОГАРЛИК

ПНОМПЕНЬ. Камбоджа ташқи ишлар министрлигининг АҚШ ҳукуматига юборилган ва Пномпенда эълон қилинган нотасида айтилишича Америка-Сайгон қўшинлари солдатларидан бир группаси 28 апрелдан 29 апрелга ўтар кечаси Свайриенг вилояти территориясига бостириб кириб, Камбоджа соқчисига ҳужум қилди. Интервентлар Камбоджанинг 5 ҳарбий хизматчисини қўлга туширдилар ва зўрлаб Жанубий Вьетнам территориясига олиб кетдилар.

Камбоджа ҳукумати мана шу қасддан қилинган агрессияга қарши қатъий норозилик билдирди.

(ТАСС).

МУЗОКАРАЛАР НАТИЖАСИДА БИР ФИКРГА КЕЛИНДИ

ЛОНДОН, 16 май. (ТАСС). Нигерия федерал ҳарбий ҳукумати вакиллари билан ўзини «мустақил Биафра Республикаси», деб эълон қилиб ажралиб чиққан шарқий вилоят маъмурлари ўртасидаги дастлабки учрашувлар тамом бўлди. Учрашувда Нигерияда ҳарбий можарони тугатиш тўғрисидаги масала юзасидан музокаралар олиб боришга қарор қилинди.

БАЙРУТДА НОРОЗИЛИК НАМОЙИШИ

БАЙРУТ. Исроилнинг Агрессив сиёсатига қарши норозилик юзасидан Ливан пойтахти кўчаларида кўп кишилик намойишлар бўлиб ўтди. Яқинда Исроил артиллерияси ваҳшийларча ўққа тутган Жанубий Ливандаги Хула қишлоғининг аҳолиси намойишчиларнинг биринчи сафларида борди.

Намойишчилар араблар бирлигини мустаҳкамлашга, Исроил агрессиясининг оқибатларини тугатиш ва босиб олинган араб территорияларини озод қилиш учун курашни кучайтиришга даъват қилувчи плакатларни кўтариб чиқдилар ва шу хусусдаги шиорларни баланд овоз билан такрорладилар.

(ТАСС).

ХИТОЙДАГИ ВОҚЕАЛАР

«Маданий революция»га оммавий қаршилик кўрсатиш формалари ўзгариб бораётган бўлса ҳам, Мао Цзе-Дун гуруҳи бу қаршиликни бостира олмаётир. Ҳозир вилоятлардаги газеталар ва Хитой радиостанциялари «ўлик партиянинг қора генераллари» яъни Коммунистик партиянинг собиқ маҳаллий раҳбарлари ўз ташкилотларини тузаётганликларидан, бу ташкилотлар хўжа кўрсинга Мао шахсига сиғиниш одатига риоя қилсалар-да, ҳақиқатда унинг телбанамо ғояларини амалга оширишга қаршилик қилаётганликлари ва унинг «энг яқин сафдошларига» қарши чиқаётганликларидан нолимоқдалар. Газеталарнинг ёзишича, бу ташкилотларнинг намояндалари баъзи бир «революцион комитетлар»га кириб олиб, ҳокимиятнинг ана шу янги органларида «Мао штаби»га қарши курашни давом эттирмоқдалар.

«Хунань жибао» газетаси апрель ойида ёзган мақолада «улуғ дарға» туғилиб ўсган ҳатто Хунань вилоятида ҳам кучли ташкилот мавжуд бўлиб, бу ташкилот «Мао штаби»га қарши кураш олиб бормоқда, Маочи комитетларнинг тадбирларини барбод қилмоқда ҳамда «маданий революция» даврида лавозимлардан олиб ташланган партия ва маъмурият кадрларини оқлашни талаб қилмоқда, дейилган эди. Газета ХКП вилоят комитети секретари Ван Янь-чунни шу ташкилотнинг ҳақиқий раҳбари, деб айтган эди. Хунань радиоси 12 майда эшиттирган ахборотда вилоят «революцион комитети» ҳузуридаги махсус кенгаш чиқарган хулосага биноан «кўпгина революционерлар консерватик фикрда эканликлари» сабабли Хунандаги хунвэйбинлар ва цзаофанларнинг турли ташкилотлари «бир бирларига қарши уруш олиб бораётир», дейилади. Ҳозир Хитойда партия ташкилотлари ва уларнинг ролини қайта тиклашни талаб қилаётган кишиларнинг ҳаммаси «консерваторлар» деб аталмоқда.

«Сичуань жибао» газетаси ҳам Сичуань вилоятида маочилар бу вилоятда ҳали ҳам ўзининг «революцион комитети»ни тузишга муваффақ бўла олгани йўқ, цзаофанларнинг айрим отрядлари ишдан четлаштирилган партия раҳбарларини ўз лавозимларига яна қўйишни талаб қилаётганликлари хусусида ташвиш-надомат билан ёзмоқда. Ҳозир маочилар кўпгина вилоятларда «маданий революция» даврида репрессияга учраган кишиларнинг «ишларини қайтадан кўриб чиқишни талаб қилаётган хатарли оқим»га қарши пекин гарнизонининг қўмондони Фу Чун-би бор, деб айтган эдилар. Бу кишиларнинг ҳаммаси ўз лавозимларидан олиб ташланди. Бутун мамлакатда солдатлар билан хунвэйбинларнинг митинглари ўтказилиб, уларда сўзга чиққан давлат хавфсизлиги министри Се Фу-чжи сингари нотиқлар «Фитначи итларнинг бошларини мажақлаб ташлашни» талаб қилдилар. Ана шу «Пекиндаги фитна» атрофидаги жазаванинг ҳовири босилмасданоқ янги «Шанхай иши» вужудга келди.

5 майда Шанхайда Ли Шунь-чжи ва «иккинчи эшелон»га мансуб бошқа кадр ходимлар группаси устидан «суд» ўтказилди. Улар Лю-Шао-цининг Шарқий Хитойдаги «агентлари» — ХКП Шанхай шаҳар комитетининг собиқ биринчи секретари Чэнь Пи-Сянь ва бундан илгари ишдан четлаштирилган Шанхайнинг ва Цзянсу вилоятининг партия раҳбарлари билан жиноятқорона алоқа боғладилар, деб айбландилар. «Фитначилар»нинг плани бўлган эмиш, шу планга мувофиқ улар Чанчжоу ва Сучжоу шаҳарларидаги ўз таъсирларидан фойдаланиб, Уси шаҳрини босиб олмоқчи ва шу тариқа Шанхай, Нанкин темир йўлини кесиб қўймоқчи бўлган эмишлар, сўнгра Цзянсу вилоятининг жанубида ўрнашиб олиб, Нанкинга зарба бермоқчи бўлган эмишлар.

Бошқа кўпгина фактлар сингари Шанхай «иши» ҳам шундай хулоса чиқаришга асос бўлади: Хитойдаги партия ташкилотлари ҳақиқатан ҳам деярлик ҳамма жойда тор-мор қилинган бўлса ҳам, миллион-миллион партия аъзолари ва қуйи ходимлар бор. Айни шу кишилар маочиларнинг «маданий революция» деб аталган контрреволюцион тўнтаришига тобора кучли қаршилик кўрсатмоқдалар.

(ТАСС, 15 май).

ЧЕСНОКДА ХОСИЯТ КЎП

Чеснок — юз дардга даво, дейишади. Бу бежиз эмас. Гўштдан, балиқдан пиширилган таомга озгина чеснок қўшилса, иштаҳани очади.

Шу билан бирга чеснокдан турли касалликларни қўзғатувчи микробларни йўқотиш учун ҳам фойдаланилади. Совет олими Тункин чеснокнинг микробларни қириш қобилиятига эга эканлигини илмий йўсинда ҳал қилди.

Зарарли микробларнинг кўпи чеснок таъсирида бир минут ичида зарарсизланади. Агар чеснокнинг бир бўлагини чайналса, оғиз тоза бўлади, микробларнинг кўпи ўлади.

Тери касалликларини даволаганда чеснок яранинг шишишини қайтаради, этнинг тоза битиб кетишига кўмаклашади.

Чеснок тумов ва кўк йўталга ҳам даво. 60—70 грамм чеснокни эзиб, устига бир стакан қайнаган сув қуйиб, 10 соат тургазгандан сўнг, қант солиб, оз-оздан болага ичириш керак.

Чеснокдан кейин аччиқ чой ичилса ёки оғизга шама солинса, ҳид тезда кетади.

ПЕРМЬ телефон заводи конструкторлари «А в т о н а б о р-24» деб аталган янги аппарат ясадилар. Мавжуд АТС лар системаси бўйича ишлашга мўлжалланган бу аппарат бирмунча кўп чақириб туриладиган абонетлардан 24 та номерни улашга имкон беради. Керакли бўлган номерни ҳамма рақамларни териб ўтирмай, кнопкани босиш йўли билан чақириш мумкин. «Автонабор-24» вақтни тежайди, ишлаб чиқариш меҳнат унумдорлигини оширишга имкон беради.

Е. Загуляев фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ЁШ ЛЕНИНЧИЛАР БАЙРАМИ

19 май Ленин номидаги пионер ташкилоти туғилган кун ҳисобланади. Бу кун Иттифоқимиз шаҳарларида ҳар йили катта байрам сифатида нишонланади.

Тошкентда пионерларнинг дастлабки ҳаракати Лабзак кўчасида туғилганди. Бу ерда ҳозир Островский номли пионер ва ўқувчилар саройи жойлашган. 20-йилларда эса бу ер «III Интернационал» интернат уйи эди. Бу интернат тарбияланувчилари орасида ўзбек қизи Хайриниссо Содиқова ҳам бор эди. 1922 йил 30 ноябрда Хайриниссо пойтахтимизнинг эски шаҳаридаги тўнғич пионер отрядининг биринчи пионервожатийси этиб тайинланди.

1923 йилнинг ёз фаслида шаҳарнинг кўпгина районларида бир неча пионер отрядлари ташкил топди. Пионер отрядлари орасида одобли, ишбилармон пионервожатийлар етишиб чиқди. Ёш отрядлар босмачилар ва оқ гвардиячилар билан бўлган курашларда, Улуғ Ватан уруши йилларида қаҳрамонлик кўрсатишди.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли 24-мактаб пионерлари уруш йилларида ўқишдан бўш пайтларида темир-терсаклар йиғишиб, уларни ҳарбий заводларига юбориб туришди. 110-мактаб пионерлари эса шифокорлар отрядини тузишди. 14-мактаб пионерлари эса каникул пайтида мактабни ремонтдан чиқариб, бунга ажратилган пулни ҳарбий харажатларга ишлатиш учун ҳарбий комиссариатга топширдилар.

Октябрь районида ўтган йилнинг ўзида ёшлар орасида 164 разрядчи спортсмен, 182 значокчи ва 20 жамоатчи физкультурачи тайёрланди.

Биз бу ерда пионер ташкилотларининг босиб ўтган шонли йўли ҳақида айрим мисоллар келтирдик.

Максим Горький айтганидек, пионерлар бу — смена, бу — резерв, бу — ниманки қилинган ва қилинаётган бўлса ҳаммасининг меросхўрлари.

РАССОМ ТАБАССУМИ

Лаганбардор: — Тўхтанг, тўхтанг, граждан! Кўрмайсизми, Соқибой Соқиевичнинг ўғиллари ўтяптилар...

Пона қўйиб ёр, хотин, пона... Осон бўлади.

Ошиқ тракторчи...

А. ХОЛИҚОВ расмлари.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 11.00 — **Шанба, нонуштадан сўнг**, 11.40 — **Шоҳсанам ва Ғариб** (бадиий фильм).

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 — **Кўрсатишлар программаси**, 17.00 — **Телеянгиликлар** (рус тилида).

Ўзбек тилида: 17.10 — **Ленин қалби номимизда ёд** (болалар учун), 17.35 — **Дўстлик сатрлари** (тожик адабиёти ва санъатининг Ўзбекистонда бўладиган декадаси олдидан), 17.55 — **Телеминиатюралар** («Ешлик» кўрсатади), 18.35 — **Сой соҳили сўлим-сўлим** (концерт), 19.15 — **Телеянгиликлар.**

19.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
(5-канал)

15.00 дан — **Москва кўрсатади**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 19.30 — **Шанба, нонуштадан сўнг** (такрорий эшиттириш), 20.10 — **Коммунист минбари**, 20.25 — **Семурғ ва Қирқ қиз**, балетларидан саҳналар.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
(9-канал)

18.00 — **Душанба телевидение** студиясининг эшиттиришлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 19/V да кундуз **Жизель**, кечқурун **Дилором.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/V ва 19/V да **Навоий Астрободда** (билетлар сотилган).

КИНО

18 майда

Андромеда туманлиги (кундуз ва кечқурун), **Золушка** (эрталаб соат 10 да) — САНЪАТ САРОЙИ.

Қизил мантия — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Худо балоси — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Монпарнас, 19 — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Одерда баҳор — «РАКЕТА» (кеч соат 8-45 минут ва 10 яримда).

«ОГОНЕК» ЖУРНАЛИ ИЛОВАСИ ОБУНАЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
(ГОГОЛЬ, ПУШКИН, ТУРГЕНЕВНИНГ танланган асарлари)

Қабул қилинган обунани қайта учётдан ўтказиш ва обуна бўлинган нашрларни ўз вақтида етказиб бериш мақсадида, обуначилар ўз квитанциялари билан «Союзпечать»нинг район агентларига учрашишлари керак.

Район агентлигининг адреслари:

Куйбишев райони — Бородинский кўчаси, 41-уй
Киров — 2-Белинский переулок, 6-уй
Октябрь — Навоий кўчаси, 3-уй
Фрунзе — Дубицкий кўчаси, 45-уй
Ленин — Полтарацкий кўчаси, 35-уй
Чилонзор — 2-квартал (ЗАГСнинг олдинги биноси)
Сергели — 9-квартал, 62-уй

Якшанба кунидан бошқа ҳар куни эрталаб соат 9 дан кеч 8 гача, шанба кунлари эрталаб соат 10 дан кеч 6 гача учрашилсин.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
18 майда
УЛУҒ АЛИШЕР НАВОИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 525 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

МАҚОМ КЕЧАСИ

Концертда академик **Юнус РАЖАБИЙ** раҳбарлигидаги **Ўзбекистон ССР радиоэшиттириш ва телевидение Давлат комитетининг мақомчилари**, музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби — **Фахриддин СОДИҚОВ**; СССР халқ артистлари — **Ҳалима НОСИРОВА, Мукаррама ТУРҒУНБОЕВА, Галия ИЗМАЙЛОВА**; Ўзбекистон ССР халқ артистлари — **Ғулом АБДУРАҲМОНОВ, Қундуз МИРКАРИМОВА, Муҳаммаджон МИРЗАЕВ**; Ўзбекистон ССР халқ ҳофизлари — **Бобохон** ва **Акмалхон СУПИХОНОВЛАР**, **Шоқосим ШОЖАЛИЛОВ**; Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар — **Хожихон БОЛТАЕВ (Хоразм), Ориф АЛИМАҚСУМОВ, Карим МУМИНОВ, Дилором ШЕРОВА**; Солистлар — **Зайнаб ПОЛВОНОВА, Шониржон ЭРГАШЕВ, Сирож АМИНОВ, Шоолим** ва **Шоанбар ШОЖАЛИЛОВЛАР**; Аскиябозлар — **Турсун АМИНОВ** (Қўқон), **Муҳаммид Розиқ ИСҲОҚОВ** (Қўқон), **Мақсум ҚОЗОҚОВ** (Андижон), **Раҳматқул ЯШАРОВ** (Асака), **Зайнобиддин** ва **Мадамин ЮСУПОВЛАР** (Марғилон) **Ғанижон ТОШМАТОВ** (Тошкент), Ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашадилар.

Режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Музаффар МУҲАМЕДОВ.**

Концерт кеч соат 8 яримда бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида соат 12 дан сотилади.

ПУШКИН НОМИДАГИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА
19, 20, 21 майда
УЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДАСИ АРТИСТЛАРИНИНГ КОНЦЕРТИ

Концертда **Ўзбекистон ССРда** хизмат кўрсатган артистлар — **М. АБДУЛЛАЕВА, Э. МИРМАҲМУДОВА, У. МАДРАҲИМОВ;**

солистлар: — **Ф. УМАРОВ, З. СУЛТОНОВ, И. КАТАЕВ, С. ШУКУРОВА, С. ТОЛИБОХУНОВА, Т. РИСМЕТОВА, Т. НАЗАРОВА, Д. АБДУЛЛАЕВА** ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 8 яримда бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

№ Б — 1864. ИНДЕКС — 64697. Р. 05913.